

STORTINGET

Innst. 298 S

(2020–2021)

Innstilling til Stortinget
fra finanskomiteen

Prop. 94 LS (2020–2021), S-delen

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i statsbudsjettet 2021 under Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Finansdepartementet (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet)

Til Stortinget

1. Innledning

Sammendrag

Mens store deler av norsk økonomi nå går godt, opplever fortsatt mange bransjer lav aktivitet over ett år etter at første tilfelle av covid-19 ble bekreftet i landet. Nivået på arbeidsledigheten er fortsatt vesentlig høyere enn før pandemien, og den har økt siden det ble iverksatt strengere smitteverntiltak fra slutten av oktober.

I Prop. 131 L (2019–2020) Lov om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet) foreslo regjeringen å innføre en ordning med tilskudd til arbeidsgivere som tok egne permitterte tilbake i arbeid. Ordningen gjaldt for kalendermånedene juli og august 2020. Ordningen ble videreført i Prop. 140 L (2019–2020) Endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering (økonomiske tiltak i møte med virusutbruddet), og gjaldt da for tilskudd for kalendermånedene oktober, november og desember 2020. Vilkårene for å kunne motta tilskudd under de to periodene er sammenfallende.

På bakgrunn av anmodningsvedtak nr. 547 (2020–2021) av 19. januar 2021 foreslår regjeringen å åpne for en ny ordning med tilskudd til virksomheter som tar egne permitterte ansatte tilbake i arbeid. Ordningen vil ha likhetstrekk med den tidligere ordningen, men vil

både gi høyere støtte per permittert som tas tilbake, og være mer fleksibel. Regjeringen legger også vekt på at bedrifter kan benytte ordningen til opplæring av ansatte frem til aktiviteten tar seg opp igjen. Økt og fornyet kompetanse blant de ansatte vil gjøre virksomhetene bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer og omstillinger. Regjeringen legger i proposisjonen opp til å øke rammetilskuddet til fylkeskommunene med ytterligere 100 mill. kroner, begrunnet med behovet for kompetansetiltak som kan motvirke permitteringer, i tillegg til allerede vedtatte økte bevilgninger på 200 mill. kroner med samme begrunnelse i Prop. 79 S (2020–2021).

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fredric Holen Bjørdal, Svein Roald Hansen, Ingrid Heggø, Eigil Knutsen og Julia Wong, fra Høyre, Elin Rodum Agdestein, lederen Mudassar Kapur, Anne Kristine Linnestad, Anders Riise og Aleksander Stokkebø, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen, Hans Andreas Limi og Sylvi Listhaug, fra Senterpartiet, Sigbjørn Gjelsvik og Trygve Slagsvold Vedum, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Kristelig Folkeparti, Tore Storehaug, fra Miljøpartiet De Grønne, Per Espen Stoknes, og fra Rødt, Bjørnar Moxnes, viser til proposisjonen og til Innst. 297 L (2020–2021), der proposisjonens lovforslag er behandlet, samt til de respektive merknader der.

2. Endringer under Finansdepartementet

Kap. 1634 Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet

Post 21 Spesielle driftsutgifter og post 72 Støtte for å ta permitterte tilbake i jobb, overslagsbevilgning

SAMMENDRAG

Det vises til omtale i proposisjonen av de økonomiske konsekvensene av endringer i lov 23. juni 2020 nr. 99 om tilskudd ved avbrutt permittering og til Innst. 297 L (2020–2021).

En ny periode av lønnsstøtteordningen er på usikkert grunnlag anslått å gi utbetalinger på om lag 900 mill. kroner i 2021. Samtidig vil utgiftene til dagpenger reduseres. Usikkerheten er betydelig. Anslaget bygger på at det i støtteperioden samlet vil bli søkt om tilskudd for om lag 40 000 månedsværk.

Forlengelse av ordningen med de foreslåtte endringene som er omtalt i proposisjonen, vil medføre merkostnader i Skatteetaten i 2021 til utvikling og forvaltning av ordningen, herunder IT-utvikling og -drift, veiledning, søknadsbehandling, klagebehandling og kontroll. De økonomiske kostnadene for etaten, forutsatt forventet søknadsmasse, er anslått til totalt 93,7 mill. kroner.

Anslagene er usikre, og det kan bli behov for å komme tilbake med forslag om bevilgningsendringer senere.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

3. Endringer under Kommunal- og moderniseringsdepartementet

Kap. 572 Rammetilskudd til fylkeskommuner

Post 60 Innbyggertilskudd

SAMMENDRAG

En viktig del av regjeringens strategi for veien ut av krisen er å bygge kompetanse. Vi skal sørge for at flere fullfører videregående skole, og at flere får den kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger.

Det norske arbeidslivet er basert på høy kompetanse. Det gir høy produktivitet og omstillingsdyktighet. Det er særlig viktig at arbeidsgivere legger til rette for å øke arbeidstakers kompetanse i perioder med lavere omsetning enn normalt. Bedrifter kan bruke ledig produksjonsutstyr til å gjennomgå kompetanseheving på egen arbeidsplass og gjøre opplæringstiltakene mer relevante både for den enkelte ansatte og bedriftens utvikling.

Regjeringen har lagt til rette for en rekke ulike kompetansetiltak. Bransjeprogrammet for kompetanseut-

vikling innebærer at staten og partene i arbeidslivet samarbeider om å øke deltakelsen i kompetanseutvikling innenfor utvalgte bransjer. Målet med bransjeprogrammene er å bidra til kompetanseutvikling i tråd med bransjenes behov, slik at ansatte kan takle omstillinger og være bedre rustet for morgendagens arbeidsliv. Opp-læringstilbudene som tilbys gjennom bransjeprogrammene, er for ansatte, permitterte og ledige i bransjene. Våren 2020 ble det også bevilget midler til tiltak for lærlinger og lærekandidater som var eller sto i fare for å bli permittert eller miste lære-plassen, og for at flere skulle få en lære-plass.

Bedriftsintern opplæring (BIO) var et arbeidsmarkedstiltak i Nav som skulle bidra til å motvirke oppsigelser og permitteringer ved at bedrifter som har omstillingsproblemer, kunne få tilskudd til kompetanseutvikling. Deler av tilskuddet kunne gå til å dekke lønnsutgifter, noe som gjør at BIO kunne fungere som et alternativ til permitteringer. Med regionreformen har fylkeskommunene fått en styrket rolle i regional nærings- og kompetanseutvikling. Fra 2020 ble midlene til bedriftsintern opplæring innlemmet i rammetilskudd til fylkeskommunene, noe som blant annet gir muligheter for å kunne tilpasse innsatsen til regionale forhold. Ved behandlingen av Prop. 52 S (2019–2020) og Prop. 67 S (2019–2020) ble bevilgningen i 2020 midlertidig økt med 300 mill. kroner begrunnet med behovet for kompetansetiltak som kan motvirke permitteringer og oppsigelser. Tilbakemeldinger fra fylkeskommunene viser at det meste av midlene ble brukt til ulike former for bedriftsintern opplæring, men noe er også brukt til andre kompetansetiltak.

Ved behandlingen av Prop. 79 S (2020–2021) ble bevilgningen økt med 200 mill. kroner som et midlertidig tiltak i 2021. Bevilgningsøkningen ble også da begrunnet med behov for kompetansetiltak som kan motvirke permitteringer og oppsigelser. Inkludert midlene som ble innlemmet i fylkeskommunenes rammetilskudd i 2020, utgjør bevilgningen som kan begrunnes med dette formålet, samlet sett om lag 255 mill. kroner i 2021.

Situasjonen er fremdeles slik at mange bedrifter har behov for tiltak som kan motvirke permitteringer og oppsigelser og samtidig bidra til kompetanseheving. Regjeringen foreslår å øke rammetilskuddet til fylkeskommunene med ytterligere 100 mill. kroner i 2021, slik at samlet bevilgning for 2021 begrunnet med dette formålet blir om lag 355 mill. kroner. Midlene skal bidra til at fylkeskommunene kan tilpasse innsatsen overfor bedrifter som rammes av virusutbruddet.

Regjeringen vil understreke at lønnsstøtteordningen gir en god mulighet for bedriftene til å ta permitterte tilbake med sikte på opplæring. Det vil forberede bedriftene på å komme tilbake til en normal situasjon og styrke bedriftene i møtet med nye og endrede markedsforhold etter pandemien. Regjeringen vil legge til rette

for at informasjon om fylkeskommunenes støtteordninger til kompetansehevede tiltak, herunder tilskudd til bedriftsintern opplæring, blir gjort lett tilgjengelig for bedriftene som søker om støtte i lønnsstilskuddsordningen. Det legges samtidig til grunn at også bedrifter som ikke kvalifiserer til lønnsstøtteordningen, men som står i fare for å permittere eller si opp ansatte, vil være en prioritert målgruppe for fylkeskommunenes støtteordninger.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen slutter seg til regjeringens forslag.

Komiteen viser til viktigheten av å bygge kompetanse på vei ut av krisen, slik at flere fullfører videregående skole, og at flere får den kompetansen som morgendagens arbeids- og næringsliv trenger.

Komiteen viser til at Stortinget ved behandlingen av Prop. 79 S (2020–2021), jf. Innst. 233 S (2020–2021), fattet vedtak om å øke bevilgningen til bedriftsintern opplæring (BIO) gjennom fylkeskommunene med 200 mill. kroner som et midlertidig tiltak. Situasjonen er fremdeles slik at mange bedrifter har behov for tiltak som kan motvirke permitteringer og oppsigelser og samtidig bidra til kompetanseheving. Komiteen viser til forslaget om å øke bevilgningen med ytterligere 100 mill. kroner i 2021. Midlene skal bidra til at fylkeskommunene kan tilpasse innsatsen overfor bedrifter som rammes av virusutbruddet. Komiteen legger til grunn at også bedrifter som ikke kvalifiserer til lønnsstøtteordningen, men som står i fare for å måtte permittere eller si opp ansatte, vil være en prioritert målgruppe for fylkeskommunenes støtteordninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt viser til Innst. 297 L (2020–2021)

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres</i> , økes med fra kr 8 236 475 000 til kr 8 533 725 000»	297 250 000

POST 77 VARIG TILRETTELAGT ARBEID, *kan overføres*

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til at varig tilrettelagt arbeid (VTA) skal gi tiltaksdeltakere arbeid som bidrar til å utvikle deres ressurser gjennom kvalifisering og tilrettelagte arbeidsoppgaver. Det fremkom i innspill i forbindelse med Innst. 15 S (2020–2021) at det er behov for et økt antall VTA-plasser for å inkludere flere gjennom tilrettelagt arbeid. Disse medlemmer foreslår å opprette 300 nye VTA-plasser

og omtale av disse medlemmers synspunkt om at utdanning og kompetanse bør gå hånd i hånd med lønnsstilskudd. Det er positivt at regjeringen foreslår økte bevilgninger til ordningen med bedriftsintern opplæring, men disse medlemmer vil påpeke at forvaltningen av denne ordningen ligger hos fylkeskommunene som dermed kan bety ulikt tilbud til permitterte rundt om i landet, og at tilbudet er frikoblet ordningen med lønnsstilskudd.

4. Andre merknader og forslag fremkommet under komiteens behandling

Endringer under Arbeids- og sosialdepartementet

Kap. 634 Arbeidsmarkedstiltak

POST 76 TILTAK FOR ARBEIDSSØKERE, KAN OVERFØRES

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt viser til at personer med svak tilknytning til arbeidsmarkedet før pandemien, trolig har fått enda svakere tilknytning til arbeidsmarkedet på grunn av pandemien. Disse medlemmer er bekymret for at personer som står utenfor arbeidsmarkedet, skyves lenger bak i køen som følge av dette. Disse medlemmer fremmer derfor forslag om å demme opp for slike effekter gjennom flere arbeidsmarkedstiltak. Disse medlemmer foreslår å opprette 1 000 flere tiltaksplasser fra 1. april 2021.

Disse medlemmer mener det bør bevilges midler til lønnsstilskudd for personer med delvis arbeidsevne, og foreslår en bevilgning tilsvarende 1 000 plasser med midlertidig lønnsstilskudd for personer med delvis arbeidsevne.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

fra 1. april 2021, og fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 1 710 180 000 til kr 1 739 430 000»	29 250 000

5. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Miljøpartiet De Grønne og Rødt:

Forslag 1

I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	76	Tiltak for arbeidssøkere, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 8 236 475 000 til kr 8 533 725 000	297 250 000

Forslag 2

I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
634		Arbeidsmarkedstiltak	
	77	Varig tilrettelagt arbeid, <i>kan overføres, økes med</i> fra kr 1 710 180 000 til kr 1 739 430 000	29 250 000

6. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

I statsbudsjettet for 2021 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
		Utgifter	
572		Rammetilskudd til fylkeskommuner	
	60	Innbyggertilskudd, <i>for høyes med</i> fra 37 416 160 000 til 37 516 160 000	100 000 000
1634		Kompensasjon for inntektssvikt som følge av virusutbruddet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>for høyes med</i> fra 130 000 000 til 223 700 000	93 700 000
	72	Støtte for å ta permitterte tilbake i jobb, <i>overslagsbevilgning,</i> <i>for høyes med</i> fra 300 000 000 til 1 200 000 000	900 000 000

Oslo, i finanskomiteen, den 10. mars 2021

Mudassar Kapur

leder og ordfører